

РЕШЕНИЕ

№ 34

гр. Сливен , 22.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – СЛИВЕН, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ** в публично заседание на двадесет и първи април, през две хиляди
двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Мария Я. Блецова Калцова

Членове: Стефка Т. Михайлова Маринова
Красимира Д. Кондова

при участието на секретаря Соня В. Петкова
като разгледа докладваното от Стефка Т. Михайлова Маринова Въззивно
гражданско дело № 20212200500151 по описа за 2021 година

Производството е въззивно и се движи по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба против Решение №260048/27.01.2021г. по гр.д. №1026/2020г. на Сливенски районен съд, с което ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“, гр.София е осъдена да заплати на И. Н. И. сумата от 3834лв., представляваща обезщетение за неизползван допълнителен платен годишен отпуск по 12 дни на година за периода от 01.01.2003г. до 30.06.2014г., ведно със законната лихва, считано от завеждане на исковата молба на 12.03.2020г. до окончателното изплащане на сумата и разноски в размер на 600лв. С Решението е отхвърлен като неоснователен иска за заплащане на мораторна лихва върху главницата за периода от 01.10.2017г. до 12.03.2020г. Осъдена е ответната дирекция да заплати държавна такса и разноски за вещо лице по сметка на СлРС.

Въззивната жалба е подадена от ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ – МВР, гр.София и с нея се обжалва посоченото решение *в неговата осъдителна част*.

В жалбата си въззивникът чрез пълномощника ст. юриск. Т.С. посочва, че първоинстанционното решение в неговата обжалвана част е неправилно, незаконосъобразно и необосновано, постановено в противоречие с приложимите

материалноправни разпоредби. Съдът постановил решението въз основа на неверни фактически изводи, като не обсъдил събраните доказателства в тяхната взаимна връзка и зависимост. Съдът обосновал правните си изводи само на свидетелските показания и заключението на СИЕ, което довело до необоснованост на акта. Съдът не проявил критичност по отношение на свидетелските показания, като не отчел възможната им необективност. По отношение на заключението на вещото лице, въззивникът посочва, че същото представлява хипотетично предположение, тъй като за част от исковия период /01.01.2003г. – 31.12.2007г./ липсвали документи и вещото лице ползвал като база свидетелските показания. Счита, че не е налице превишаване на законоустановените 50-часа извънреден труд, за да се дължи и допълнителен отпуск, а труда до тези 50-часа работодателят е заплатил на ищеца. Ищецът не доказал, че има право на допълнителен платен годишен отпуск и че работодателят не му е осигурил възможност да ползва такъв. Развива на следващо място подробни съображения относно неприложимостта на приравняването на нощния към дневния труд с коефициент 1,143. Приравняването се прилагало само с цел увеличено заплащане на нощния труд, а не при изчисляване на полагането на извънреден труд. Освен това уредбата на нощния труд в специалния, приложим закон – ЗМВР е различна от тази по КТ и подзаконовите му актове. По ЗМВР нощния труд е ограничен до 8 часа, а по КТ – до 7 часа, при което коефициента е различен - 1. Счита, че искът е недоказан за исковия период 01.01.2003г. – 31.12.2009г., като не е установен положен в този период труд, надвишаващ 50 часа за отчетен период, подлежащ на компенсация с допълнителен отпуск. За последващия период посочва, че правото на ползване на такъв отпуск е погасено по давност, съгл. чл.59а от ЗДСл. С оглед изложеното, въззивникът ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“, гр.София моли въззивния съд да отмени първоинстанционното решение в обжалваната осъдителна част, като неправилно и незаконосъобразно. Претендира присъждане на направените по делото разноси и юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на пълномощника на въззиваемия.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е подаден отговор на въззивната жалба от насрещната страна – И. Н. И., чрез пълномощник адв. Н.П., отговарящ на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК.

В срока по чл.263, ал.2, вр. ал.1 от ГПК няма подадена насрещна въззивна жалба.

С отговора на въззивната жалба, въззиваемият И. Н. И., чрез пълномощника си адв. Н.П., оспорва изцяло изложените в жалбата съображения. Намира първоинстанционното решение в обжалваната част за правилно и законосъобразно и моли за потвърждаването му. Излага подробни контрааргументи на съображенията на въззивника. Посочва, че районният съд правилно е отчел събраните свидетелски

показания относно фактическата продължителност на всяка смяна на ищеца. По отношение на възраженията спрямо заключението на вещото лице посочва, че то е ползвало информация от нарядните ведомости и графици за дежурства, а само относно продължителността на смените, която е по-дълга от отразената документално. По отношение на превръщането на нощните часове в дневни, излага подробни съображения, като счита за приложима разпоредбата на чл.9, ал.2 от НСОПЗ, респ. чл.7, ал.2 от НДДТВ. За периода 2003 – 2006г., така и след 2006г. посочва, че в ЗМВР /нито в този от 1997г., нито в този от 2006г./ и в подзаконовите актове за приложението им липсва изрична регламентация на нормалната продължителност на нощното работно време, като е определена продължителността само на дневното такова – 8 часа при 5 дневна работна седмица. Поради това счита за приложима разпоредбата на чл.140 от КТ, ограничаваща продължителността на нощното работно време до 7 часа. Посочва, че със ЗМВР от 2006г. има и изрично препращане към ЗДСл. С оглед изложеното, моли съда да потвърди решението на СлРС в обжалваната част, като му присъди направените пред въззивната инстанция разноски.

С въззивната жалба и отговоране са направени искания за събиране на доказателства пред въззивната инстанция.

В с.з., въззивникът ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“, гр.София, редовно призован, не се представлява. По делото е постъпило писмено становище от процесуалния му представител по пълномощие ст. юриск. Т.С., която поддържа подадената въззивна жалба и моли за уважаването ѝ по изложените в нея подробни съображения. Претендира присъждане на направените по делото разноски, в т.ч. юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на пълномощника на въззиваемия.

В с.з., въззиваемият И. Н. И., редовно призован, не се явява и не се представлява. По делото е постъпило писмено становище от процесуалният му представител по пълномощие адв. Н.П., който посочва, че оспорва въззивната жалба като неоснователна, поддържа изложените в отговора на същата подробни съображения и моли съда да потвърди обжалваното първоинстанционното решение, като правилно и законосъобразно. Претендира присъждане на направените пред въззивната инстанция разноски.

Въззивният съд намира подадената въззивна жалба за допустима, отговаряща на изискванията на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, същата е подадена в законовия срок, от процесуално легитимиран субект, имащ правен интерес от обжалването, чрез постановилия атакувания акт първоинстанционен съд.

При извършване на служебна проверка по реда на чл. 269 от ГПК настоящата

инстанция констатира, че обжалваното съдебно решение е *валидно*, а с оглед обхвата на обжалването – и *допустимо в обжалваната част*.

При извършване на въззивния контрол за законосъобразност и правилност върху първоинстанционното решение, в рамките, поставени от въззивната жалба, настоящата инстанция, след преценка на събраните пред районния съд и пред настоящия съд доказателства, намира, че първоинстанционното решение в обжалваната осъдителна част е *правилно и законосъобразно*.

Този състав на въззивния съд счита, че формираната от първоинстанционния съд фактическа обстановка, така, както е изложена в мотивите на решението, е пълна, правилна и кореспондираща с доказателствения материал и с оглед разпоредбата на чл. 272 от ГПК, ПРЕПРАЩА своята към нея.

Въззивният състав СПОДЕЛЯ напълно ПРАВНИТЕ ИЗВОДИ на районния съд, които са обосновани и намират опора в материалноправните норми, приложими към настоящия спор. Районният съд е провел надлежно и пълно събиране на допустими и относими доказателства, въз основа на които е формирал обективни фактически констатации и правилно ги е привел към съответстващата им правна норма, като по този начин е достигнал до законосъобразни правни изводи.

Сливенският районен съд е бил сезиран с предявени при условията на обективно кумулативно съединяване от И. Н. И. против ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“, гр.София искове, както следва: *иск за заплащане на обезщетение* за неизползвани по 12 дни годишно *допълнителен платен годишен отпуск*, представляващ компенсация за положен от него извънреден труд над 50 часа за тримесечията в периода 01.01.2003г. – 30.06.2014г., в размер на общо 3834лв. /с оглед допуснатото от районния съд изменение на исковите претенции с протоколно определение от 12.01.2021г./ с правно основание чл.229, ал.4, вр. ал.1, т.9 /т.8/, вр. с чл.212, ал.5, т.2 от ЗМВР от 1997г. /отм./, чл.212, ал.4, вр. с ал.1, т.3, вр. с чл.211, ал.5, т.2 от ЗМВР от 2006г./отм./ и *акцесорен иск* за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата в размер на 952,19лв. /с оглед допуснатото от районния съд изменение на исковите претенции с протоколно определение от 12.01.2021г./ за периода от 01.10.2017г. до подаване на исковата молба – 12.03.2020г., с правно основание чл.86, ал.1 от ЗЗД.

Първоинстанционният съд, въз основа на изложените в обстоятелствената част на исковата молба факти и обстоятелства, на които се основават ищцовите претенции, правилно е дефинирал параметрите на спора и е дал съответстващата на твърдените от ищцата накърнени права правна квалификация на предявените искове. Направил е доклад по делото, по който страните не са направили възражения.

Предмет на въззивното обжалване е единствено решението в частта относно главния иск. Първоинстанционното решение в частта, с която акцесорния иск е отхвърлен като неоснователен, не е обжалвано и е влязло в сила.

Съдът намира изложените във въззивната жалба съображения за *неоснователни*.

Оплакванията, изложени във въззивната жалба, във връзка с главния иск и въведени като предмет на въззивното производство, са относно въпроса: налице ли е превишаване на положения от И. Н. И. извънреден труд над 50 часа на тримесечие, респ. има ли право допълнителен платен годишен отпуск за компенсиране на такъв труд. Като част от този въпрос и всъщност основния спор по делото, е правилно ли е определен положения от ищеца извънреден труд, с оглед приложения коефициент за преобразуване на нощните часове в дневни от нощните дежурства на ищеца.

Безспорно, по делото е установено, че ищеца в първоинстанционното производство И. Н. И. е държавен служител по смисъла на чл.169 от ЗМВР от 2006г. отм., също и по смисъла на ЗМВР от 1997г. /отм./, като е заемал съответно длъжностите „пожарникар“, „водач на специален автомобил II ст.“, „водач на специален автомобил I ст., той и пожарникар“ при РС „ПБЗН“, гр.Сливен при ГД „ПБЗН“. Служебното правоотношение е прекратено със Заповед от 12.06.2017г., на основание чл. 226, ал.1, т.4 от ЗМВР – по собствено желание от служителя.

Нормативната уредбата за процесния период 01.01.2003г. – 30.06.2014г. се съдържа в ЗМВР от 1997г. /отм./, в редакцията от ДВ бр.17/2003г. и ЗМВР от 2006г./отм./. След измененията в първия закон от 21.02.2003г., идентична с уредбата в отменилия го ЗМВР от 2006г. /отм./, действали за исковия период в настоящето производство, *се урежда възможността на положилият труд над законоустановеното работно време държавни служители в МВР, работещи на смени, да бъдат компенсирани с допълнителен отпуск до 12 дни*. В чл.212 ал.5 т.2 ЗМВР от 1997г. /отм./, респ. чл.211 ал.5 т.2 ЗМВР от 2006г. /отм./, е уреден двойк режим на компенсиране на този труд: Ако същият е до 50 часа на отчетен период (тримесечие), компенсацията се извършва чрез плащане на възнаграждение. Ако трудът, положен над законоустановеното работно време за съответния период надхвърля 50 часа, за разликата служителят има право на допълнителен отпуск. Размерът на дължимия отпуск е регламентиран от законодателя в чл.229 ал.1 т.9 /предишна т.8/ ЗМВР от 1997 г. /отм./ и в чл.212 ал.1 т.3 ЗМВР от 2006 г. /отм./, които разпоредби препращат към чл.212 ал.5 ЗМВР от 1997г. /отм./ и чл.211 ал.5 ЗМВР от 2006г./отм./ до 12 работни годишно. От цитираните текстове на закона следва да се приеме, че държавните служители от МВР имат право на до 12 дни допълнителен платен годишен отпуск. *Забранено е този отпуск да се компенсира с парично обезщетение* /чл.229 ал.4 ЗМВР от 1997 г. /отм./ и чл.212 ал.4 ЗМВР от 2006г. /отм./,

освен при прекратяване на служебното правоотношение.

Безспорно, ищецът в първоинстанционното производство, видно от представените по делото писмени доказателства, е работил на 24-часови смени по смисъла на законовата норма.

Тъй като се касае за непрекъсваем процес на работа по време на тези дежурства, при които ищецът е длъжен да присъства физически на мястото, определено от работодателя, то съгласно установената съдебна практика, в т.ч. и тази на Съда на Европейския съюз и Тълкувателно решение №8/14.11.2014г. по т.д.№8/2013г. на ОСГК на ВКС на РБ, в отработеното време се включват установените физиологични почивки и времето на хранене.

От събраните по делото гласни доказателства се установява, че на практика продължителността на всяка негова 24-часова смяна е 24,45 часа, вместо нормативно установена 24-часова такава и *продължава от 07,45 часа до 08,30 часа* на следващия ден. От разпитаният по делото свидетел е установено, че при всяко дежурство пожарникарите отивали на работа 15 минути преди дежурството, тъй като преди да започне приемането на дежурството следва да си облекат бойните дрехи, и да се подготвят за приемане на дежурството, което започва със строяването им. Сдаването на дежурството пък започва в 08,00 часа на следващия ден и приключва в 08,30 часа, като при сдаване на дежурството присъства целия състав на застъпващата и отстъпваща смяна, като се проверяват абсолютно всички съоръжения и апарати, като в случай на неизправност тя следва да се отстрани от сдаващия смяната, като до тогава смяната не може да бъде сдана. Едва след цялостната проверка на съоръженията и констатирани изправности, началника на приемащата смяна се подписва в съответния дневник, че е приел дежурството и едва тогава освобождавал старата смяна. Продължителността на сдаването било 30 минути. Следователно, с действията по приемане и предаване на дежурството, реално ищецът е отработвал при ответника 24,45 часа на разписано двадесет и четири часово дежурство. Изрично свид. Радостин Петров е посочил, че нямат право да напускат поста си, дори и по време на хранене и почивка, постоянно са на разположение по време на дежурството.

Така съдът приема, че тези 45 минути са извън установеното редовно работно време и представляват извънреден труд по смисъла на чл.211, ал.5, вр. с ал.3 от ЗМВР от /отм./ и следва да бъде компенсирано от работодателя със заплащане на възнаграждение, определено по правилото на чл.211, ал.5, т.2 и ал.6 от ЗМВР /отм./.

Във връзка с възраженията на въззивника, следва да се отбележи, на настоящата инстанция направи самостоятелен анализ на показанията на свидетеля, разпитан пред СлРС и констатира, че същите са безпротиворечиви и неопровергани от останалия,

събран по делото доказателствен материал, поради което ги кредитира изцяло. Свидетелските показания относно реалните действия и продължителност на сдаването на дежурството, не се оборват от писмените доказателства, от които се установява редовната, нормативно установена продължителност на смените, но не и реалната такава /24,45 часа/. Именно защото реалната продължителност на смяната надвишава с 45 мин. редовно установената такава, е налице полагане на извънреден труд от ищеца, който следва да бъде компенсиран от работодателя по законоустановения начин.

Във връзка с възраженията спрямо изготвената експертиза и твърденето за нейната хипотетичност, следва да се посочи, че при определяне продължителността на дежурствата /реално 24,45 часа/ вещото лице се е позовал на събраните и както бе посочено, кредитирани от съда, свидетелски показания, от които именно се установява реалната продължителност на работното време на ищеца, т.е. на конкретни обстоятелства, а не е определил тази продължителност произволно. По отношение на графици се е позовал на представените му документи и свидетелските показания относно дежурствата.

Ако органът по назначаването не осигури на съответния служител, за когото е възникнало право на допълнителен отпуск, възможността да ползва такъв до прекратяването, *от датата на прекратяването за този служител възниква право на обезщетение за неизползван платен годишен отпуск.*

От заключението на назначената и изслушана пред първоинстанционния съд съдебно-счетоводна експертиза, кредитирана и от настоящия състав, се установява размера на положения от ищеца през процесния период /м.януари 2003г. – 30.06.2014г./ извънреден труд, като е определено и превишаването на нормативно установените 50 часа на тримесечие.

Следва да се отбележи, че за периода от 2003г. до 2007г. вкл. вещото лице е посочило, че положения като извънреден труд надхвърля установените за компенсация платен годишен отпуск часове с повече от 12 дни компенсаторен отпуск, поради което е приложено законовото ограничение от 12 дни платен годишен отпуск и на тази база вещото лице е определило и обезщетението за неизползвания допълнителен отпуск.

За 2008г. и 2009г. положения извънреден труд, надхвърлящ 50-часовата норма за тримесечие се компенсира с отпуск за по-малко от максималните 12 дни годишно, като вещото лице е определило и размера му – съответно 96 часа или 576лв. за 2008г. и 63 часа или 378лв. за 2009г.

За периода 2010г. – м.06.2014г. вещото лице е посочило, че с оглед данните и

извършените от него изчисления, съобразявайки заплатения от работодателя извънреден труд, *не се полага допълнителен годишен отпуск като компенсация*. Поради това съдът не следва да разглежда и да се произнася по възражението на въззивника за погасяване по давност на правото на ползване на допълнителния платен годишен отпуск по чл.59а от ЗДСл.

Размерът на дължимото обезщетение за неизползвания допълнителен платен годишен отпуск за периода 01.01.2003г. – 31.12.2009г., определено от вещото лице, възлиза на *сумата от 3834лв.*

Във връзка с възраженията на въззивника за неправилно определяне на положения от ищеца извънреден труд, поради неправилно прилагане на коефициент за преобразуване на нощните часове в дневни, съдът намира същото за *неоснователно*. Спазвайки нормативно установените правила, правилно вещото лице *е отчело тежестта* на положения от ищеца нощен труд, като е редуцирал същия с установения коефициент $/8:7=1,143/$, което правило се прилага при изчисляване на отработените часове, за да може да се определи и положения извънреден труд на база отработените часове, но не е налице остойностяване на нощния труд.

Следва да се отбележи, че в приложимите закони – ЗМВР от 1997г. /отм./ и в ЗМВР от 2006г. /отм./ липсва изрична регламентация на продължителността на нощното работно време. Съдът намира, че по отношение на нощния труд, с оглед неговата тежест и специфика, следва по аналогия да се приложат разпоредбите на трудовото законодателство и в частност чл. 9 ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, която гласи, че при сумирано изчисляване на работното време, нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, или коефициент 1,143. В противен случай би се поставил държавния служител в МВР в неравносвойно положение спрямо работниците по трудови правоотношения, чиито правоотношения се регулират от КТ. Трудовото законодателство дава право на работещите да получат от една страна завишено почасово заплащане за нощния си труд, а от друга задължава работодателите да преизчисляват нощните часове в дневни и така да съобразяват продължителността на работния ден. Когато последната е надвишена се касае за положен извънреден труд, който следва да бъде компенсирен.

С оглед изложеното, съдът намира главния иск за основателен и доказан в пълен размер от 3834лв. /след изменението на исковата претенция/.

Върху главницата, на основание чл.86, ал.1 от ЗЗД следва да се присъди законната лихва за забава, считано от подаване на исковата молба, която се явява именно покана за изплащане на дължимото обезщетение, неплатено при прекратяване

на служебното правоотношение с ищеца И., както правилно е процедирал и първоинстанционния съд.

Решението на СлРС в частта, с която е отхвърлена като неоснователна акцесорната искова претенция не е обжалвано и е влязло в сила.

С оглед изложеното, решението на СлРС в обжалваната част е правилно и законосъобразно и следва да се потвърди.

Правилно районният съд е присъдил на ищеца направените от него разноски, съразмерно с уважената част от исковите претенции и е осъдил ответната дирекция да заплати в полза на съдебната власт по сметка на съда съответната държавна такса и разноски за вещо лице.

Първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено и в тази му част /разноските/.

С оглед изхода на спора по въззивната жалба и нейната неоснователност, въззивникът ГДПБЗН следва да понесе своите разноски така, както ги е направил и да заплати на въззиваемия направените от него във въззивното производство разноски за заплатено адвокатско възнаграждение. В тази насока процесуалният представител на въззивника е направил възражение за прекомерност по чл.78, ал.5 от ГПК, което съдът намира за *основателно*. С оглед интереса, предмет на въззивното обжалване и съгласно разпоредбата на чл.7, ал.2, т.2 от Наредба №1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, минималния размер на адвокатското възнаграждение възлиза на сумата от 498,38лв. при претендиран от въззиваемия размер от 1200лв. Въззивният състав, като съобрази фактическата и правна сложност на делото и прецени, че такава във въззивната инстанция не е налице, намира, че уговореното и заплатено на пълномощника на въззиваемия адвокатско възнаграждение в размер на 1200лв. е прекомерно. На основание чл.78, ал.5 от ГПК съдът ще присъди разноски на въззиваемия в размер на 500лв.

Ръководен от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА първоинстанционно Решение №260048/27.01.2021г., постановено по гр.д.№1026/2020г. по описа на Сливенски районен съд, *в обжалваната му част, като ПРАВИЛНО и ЗАКОНОСЪОБРАЗНО.*

ОСЪЖДА Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” ЕИК 129010164, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“Пиротска“ №171А

да заплати на И. Н. И. с ЕГН ***** от гр. Кермен, общ. Сливен, ул. "д.п." №30 сумата от 500лв., представляваща направени пред въззивната инстанция разноси.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____